

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงบรรยาย (descriptive research) เพื่อศึกษาคุณภาพชีวิตผู้ป่วยมะเร็งที่ได้รับเคมีบำบัด มีวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นผู้ป่วยมะเร็งอายุ 20 ปีขึ้นไปมีประสบการณ์การได้รับเคมีบำบัดมาแล้ว อย่างน้อย 1 ครั้ง และอยู่ระหว่างการรับการรักษาด้วยเคมีบำบัด งานบริการพยาบาลเคมีบำบัด แผนกผู้ป่วยนอกโรงพยาบาลสระบุรี

การคำนวณ ขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัย เลือกกลุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (accidental sampling) โดยการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวนจากหลักเกณฑ์ของบิดเดิลและมาร์ลีน (Biddle & Marlin, 1987:10) โดยมีสูตร ดังนี้

$$n \geq 10 (\text{จำนวนตัวแปร} + 2)$$

$$n = \text{จำนวนกลุ่มตัวอย่าง}$$

วิจัยครั้งนี้ มีตัวแปรต้น เท่ากับ 3 ตัวแปร ได้แก่ รายได้ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส แทนค่าสูตร

$$n \geq 10 (3 + 2)$$

$$n \geq 50$$

ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง อย่างน้อย 50 ราย ดังนั้น ในการเก็บรวบรวมข้อมูลของการวิจัย ผู้วิจัยจึงใช้กลุ่มตัวอย่างไม่น้อยกว่า 50 ราย เป็นจำนวน 60 ราย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย 2 ส่วน

1. แบบบันทึกข้อมูลทั่วไป เป็นแบบบันทึกเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล สร้างขึ้นโดยผู้วิจัย ประกอบด้วย ข้อมูลจากผู้ป่วย ได้แก่ เพศ อายุ รายได้ ระดับการศึกษา อาชีพ สถานภาพสมรส

2. แบบประเมินคุณภาพชีวิตผู้ป่วยมะเร็ง เป็นแบบประเมินคุณภาพชีวิต สำหรับผู้ป่วยมะเร็งที่ไม่ได้แยกชนิดของมะเร็ง คือ Functional Assessment of Cancer Therapy – General (FACT-G (Thai Version)) แปลโดยวรชัย รัตนธราธร แม้นมมา จิระจรัสและสุวรรณณี สิริเลิศตระกูล) จากฐานข้อมูลที่รวบรวมแบบสอบถามคุณภาพชีวิต และได้รับอนุญาตใช้เครื่องมือ จากคณะผู้บริหารฐานข้อมูล ของ www.facit.org โดยประเมินคุณภาพชีวิตจากความรู้สึกของผู้ป่วย 4 ด้าน ในระยะเวลา 7 วันที่ผ่านมา ประกอบด้วย ความผาสุกด้านร่างกาย ความผาสุกด้านสังคม/ครอบครัว ความผาสุกด้านอารมณ์ จิตใจ ความผาสุกด้านการปฏิบัติกิจกรรม โดยมีเกณฑ์การประเมินแบบ 5 ระดับ (Likert scale: 0-4) คะแนนรวมคุณภาพชีวิต ระหว่าง 0-108 โดยคิดคะแนนตามรายด้าน ดังนี้

ความผาสุกด้านร่างกาย	จำนวน 7 ข้อ	ข้อคำถามด้านลบทั้งหมด	
		คะแนนระหว่าง	0-28
ความผาสุกด้านสังคม/ครอบครัว	จำนวน 7 ข้อ	ข้อคำถามด้านบวกทั้งหมด	
		คะแนนระหว่าง	0-28
ความผาสุกด้านอารมณ์ จิตใจ	จำนวน 6 ข้อ	ข้อคำถามด้านบวก	1 ข้อ
		ข้อคำถามด้านลบ	5 ข้อ
		คะแนนระหว่าง	0-24
ความผาสุกด้านการปฏิบัติกิจกรรม	จำนวน 7 ข้อ	ข้อคำถามด้านบวกทั้งหมด	
		คะแนนระหว่าง	0-28

สำหรับเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพชีวิตโดยรวมและรายด้าน ผู้วิจัยใช้วิธีทางสถิติ โดยใช้เกณฑ์การแบ่งตามอันตรภาคชั้น 5 ระดับ ดังนี้

คะแนนคุณภาพชีวิตโดยรวม จาก 108 คะแนน

คะแนน 00.00-21.60	คะแนน หมายถึงคุณภาพชีวิตต่ำมาก
คะแนน 21.61-43.20	คะแนน หมายถึงคุณภาพชีวิตต่ำ
คะแนน 43.21-64.80	คะแนน หมายถึงคุณภาพชีวิตปานกลาง
คะแนน 64.81-86.40	คะแนน หมายถึงคุณภาพชีวิตสูง
คะแนน 86.41-108.00	คะแนน หมายถึงคุณภาพชีวิตสูงมาก

คะแนนคุณภาพชีวิต รายด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย สังคม/ครอบครัวและการปฏิบัติกิจกรรม จาก 28 คะแนน

คะแนน 00.00-05.60	คะแนน หมายถึงคุณภาพชีวิตต่ำมาก
คะแนน 05.61-11.20	คะแนน หมายถึงคุณภาพชีวิตต่ำ

คะแนน 11.21-16.80	คะแนน หมายถึงคุณภาพชีวิตปานกลาง
คะแนน 16.81-22.40	คะแนน หมายถึงคุณภาพชีวิตสูง
คะแนน 22.41-28.00	คะแนน หมายถึงคุณภาพชีวิตสูงมาก
คะแนนคุณภาพชีวิต	รายด้าน ได้แก่ ด้านอารมณ์ จิตใจ จาก 24 คะแนน
คะแนน 00.00-04.80	คะแนน หมายถึงคุณภาพชีวิตต่ำมาก
คะแนน 04.81-09.60	คะแนน หมายถึงคุณภาพชีวิตต่ำ
คะแนน 09.61-14.40	คะแนน หมายถึงคุณภาพชีวิตปานกลาง
คะแนน 14.41-19.20	คะแนน หมายถึงคุณภาพชีวิตสูง
คะแนน 19.21-24.00	คะแนน หมายถึงคุณภาพชีวิตสูงมาก

สำหรับการประเมินระดับคุณภาพชีวิตรายข้อ ผู้วิจัยใช้วิธีทางสถิติ โดยใช้เกณฑ์การแบ่งตามอันตรภาคชั้น 5 ระดับ ดังนี้

คะแนน 0.00-0.80	คะแนน หมายถึงคุณภาพชีวิตต่ำมาก
คะแนน 0.81-1.60	คะแนน หมายถึงคุณภาพชีวิตต่ำ
คะแนน 1.61-2.40	คะแนน หมายถึงคุณภาพชีวิตปานกลาง
คะแนน 2.41-3.20	คะแนน หมายถึงคุณภาพชีวิตสูง
คะแนน 3.21-4.00	คะแนน หมายถึงคุณภาพชีวิตสูงมาก

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

แบบวัดคุณภาพชีวิตผู้ป่วยมะเร็งทั่วไป มีการสร้างและพัฒนาเครื่องมือมาจากประเทศสหรัฐอเมริกา โดยมีค่า ความเชื่อมั่น จากการนำเครื่องมือ ทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 466 ราย ได้ค่าความเชื่อมั่น (Cronbach's coefficient alpha) 0.89 (Cella D.F, Tusky,D.S, Gray G,et al(1993) ผู้วิจัยใช้แบบวัดคุณภาพชีวิตผู้ป่วยมะเร็งทั่วไป ฉบับแปลเป็นภาษาไทย และได้นำไปหาค่าความเชื่อมั่นใหม่ กับผู้ป่วยมะเร็งที่ได้รับเคมีบำบัดที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง แผนกผู้ป่วยนอก งานบริการพยาบาลเคมีบำบัด โรงพยาบาลสระบุรี จำนวน 20 ราย ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.83

การรวบรวมข้อมูล

การรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยเก็บข้อมูล โดย มีขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยนำหนังสือขอความอนุเคราะห์จากวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สระบุรี ถึงผู้อำนวยการ โรงพยาบาลสระบุรี เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์และขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง โรงพยาบาลสระบุรี
2. ผู้วิจัยเข้าพบหัวหน้ากลุ่มงานการพยาบาลและหัวหน้าหอผู้ป่วยนอก เพื่อแนะนำตนเองและชี้แจงรายละเอียดในการเก็บข้อมูล
3. ผู้วิจัยชี้แจงกลุ่มตัวอย่าง บอกวัตถุประสงค์และขออนุญาตเก็บข้อมูล เมื่อกลุ่มตัวอย่างยินยอม เข้าร่วมการวิจัย จึงดำเนินการให้ช่วยตอบแบบสอบถาม
4. หลังการตอบแบบสอบถามกลุ่มตัวอย่างแต่ละรายแล้ว ผู้วิจัยได้ตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลในแบบสอบถาม ก่อนนำไปวิเคราะห์

การพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้รับหนังสืออนุญาตเก็บข้อมูลเพื่อประกอบการวิจัย จากคณะกรรมการพัฒนางานวิจัยและพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในคน โรงพยาบาลสระบุรี แล้ว และผู้วิจัยได้พิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่าง ก่อนดำเนินการสอบถามความสมัครใจ ชี้แจงวัตถุประสงค์ และวิธีดำเนินการวิจัยให้กลุ่มตัวอย่างทราบ พร้อมทั้งให้กลุ่มตัวอย่างลงชื่อในใบยินยอมเข้าร่วมวิจัย รวมทั้งอธิบายให้กลุ่มตัวอย่างทราบถึงสิทธิที่จะปฏิเสธการเข้าร่วมวิจัย โดยไม่มีผลกระทบต่อการศึกษาที่จะได้รับแต่อย่างไร และการนำเสนอข้อมูลเป็นการนำเสนอโดยผลรวมเชิงวิชาการ ไม่มีกรเปิดเผยชื่อและสกุลของกลุ่มตัวอย่าง

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์และกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังนี้

1. วิเคราะห์ความถี่และร้อยละของปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้และสถานภาพสมรส

2.วิเคราะห์ค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และวิเคราะห์จำแนกระดับคุณภาพชีวิตทั้ง รายชื่อ รายด้านและโดยรวม

3.วิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ รายได้ ระดับการศึกษา และ สถานภาพสมรส ทดสอบความมีนัยสำคัญ โดยใช้ Man-Whitney U

Boromarajonani College of Nursing Saraburi